

1921 2den, Beh. af Lovforsl. om Sotillæg m. m. ved Søværnet. 1922

har allerede gjort opmærksom paa, at det er en meget uheldig Situation, hvorunder det nu omhandlede i og for sig overordentlig vigtige Spørgsmaal er kommet ind her. Thi for det Første troer jeg ikke, at Spørgsmaalet har eller vil kunne faae nogen egentlig praktisk Betydning med Hensyn til det under Forhandling værende Omraade, idet de Forhold, hvorom der her er Tale, ere af den Besskaffenhed, at der i det Væsentlige kun er Spørgsmaal om flette og rette Regnestykker. Og dernæst forekommer det mig ogsaa, at det ganske vist maa indrømmes, at Forholdene med Hensyn til de paagældende extraordinaire Tillæg — vel ikke ere aldeles de samme som med Hensyn til de i sin Tid bestemte Sæd- omfkrivningstillæg, der, om de end ikke ligefrem vare et Slags Gratiale, saa dog ikke vare et ligefremt Led af Contractforholdet, men — dog ere af en saadan Besskaffenhed, at de, som den ærede Minister for gjorde opmærksom paa, ikke vedrøre de paagældende Personers hele Stilling og ikke have Birkning for en længere Tid, endstige for Livstid. Men, skjøndt jeg nu for mit Bedkommende har bevæget mig for meget i praktiske Forhold, til at jeg skulde mene, at man for et blot og bart Princip's Skyld skal reise nogen stor Modstand imod Besskæmmelser, der ikke have videre praktisk Betydning, saa siger jeg dog, at det heromhandlede Spørgsmaal staaer i for nøie en Forbindelse med en heel Række af Lovforslag, med Hensyn til hvilke jeg ikke har den allerfjerneste Tvivl om, at det at ville unddrage Bedkommende fra Domstolenes Besskyttelse vilde være fuldstændig Uret, til at jeg ikke skulde ansee det for urigtigt, om vi nu her paa en Maade vilde give et Slags Præjudicat eller Præcedens for et Spørgsmaal, som i sin hele Alvor først vil komme til at foreligge senere. Det tør jeg nemlig allerede strax sige, at efter min Overbeviisning vilde det at unddrage det hele Forhold om Embedsmændenes Lønninger fra Domstolenes Afgjørelse være en Fornægtelse af de Grundsaetninger, der ikke blot ere opstillede i Grundloven, men som høre med til Definitionen, om jeg

faa maa sige, af et civiliseret Samfund, hvortil sandelig ogsaa maa regnes den gamle gode Grundsaetning om Lands Lov og Ret og om, at enhver Borgers, og altsaa ogsaa enhver Embedsmands, Retsskrav staae under Domstolenes Besskyttelse. Denne Grundsaetning er i Danmark meget ældre end Grundloven, og den har, idet den paa meget faa Undtagelser nær er bleven høist samvittighedsfuldt overholdt under vore souveraine Konger, været et af de fasteste Grundlag for, at der her har været en ordnet Tilstand i Landet. Frihed og Ret ere nemlig ikke først komne ind ved Grundloven, men de have derved skullet faae en større Besskyttelse, og det vilde derfor være overordentlig sorgeligt, om Birkningen af den folkelige Medvirkning ved Lovgivningen og ved Lovene overhovedet skulde blive den, at hvad der tidligere aldrig var blevet draget i Tvivl, nu skulde blive rokket netop af dem, der have at varetage Grundloven. Det, at et Retsskrav staaer under Domstolenes Besskyttelse, er ikke blot for Embedsmanden, men jeg troer ganske vist for enhver Statsborger, en af de fasteste Grundpiller for den Tryghed, hvori man bestander sig, og den tør og kan ikke berøves nogen enkelt Klasse, uden at der derved begaaes en Uret. Jeg skal ikke ved denne lille Leilighed komme ind paa at samle Alt, hvad derom kan siges, men jeg vil blot erindre om, at efter Grundloven ere ogsaa Domstolene en Statsmagt, der er ligesaa uundværlig som baade Regjeringen og Rigsdagen, og at det er en Statsmagt, som netop ved sin hele Sammensaetning og ved de Former, hvorunder enhver Sag kommer frem for dem til Forhandling, yder den allerstørste Garanti for en rolig og upartisk Afgjørelse. En Sag, der kommer ind for Domstolene, optager mange flere Timers Arbejde af Folk, der ere ligesaa kloge og samvittighedsfulde som Ministrene, end Ministrene kunne anvende Minuter paa et saadant Spørgsmaals Afgjørelse. Enhver, der har haft med saadanne Forretninger at gjøre, veed dog, at i mangfoldige Tilfælde finder en saadan Afgjørelse ad administrativt Bet Sted meget hurtigt, idet Sagen afgjøres efter et kort